

(המשך מעמוד 27)
המושג ביותר.

בניגוד מוחלט לאושימה, עמד סרט קטן צנוע של בימאי צעיר בום קוהאי אוגורי, בשם נהר הבז. תוך כדי תיאור הירידות הקושרת בנו של פונדקאי שגר על שפת-נהר לבין בנה של יצאנית הנעה לאורך הנהר בתוך הסירה שבה היא גרה עם לדיה, מצליח אוגורי להעלות מן האוב, ברגישות רבה, את התהליכים שעברו על ארצו כפרק הזמן שבין התבוסה במלחמת העולם השנייה לבין הנס הכלכלי, שעתידי היה להפוך אותה לאחת המעצמות הכלכליות הגדולות בעולם.

סרט שלישי, נאראיאמה, שהגיע עטור בפרס דקל הזהב של פסטיבל קאן, הצטיין והדהים בריאלים החריף שלו. הוא מעלה אלגוריה על מקומו של האדם בתוך הטבע הסובב אותו. מחזור החיים והמוות, מאבק ההישרדות, הרמיון שבין האדם לחיות היער והכללים הבסיסיים שעליהם נשענת החברה האנושית, בצורתם הגולמית ביותר, שימשו את הבימאי שוהאי אימאמורה כאחד הסרטים המרשימים ביותר של השנה.

היפאנים סיפקו גם את שערוריית הצנוורה של השנה האחרונה, המועצה המפורסמת דווקא התאפקה לאחורנה ונמנעה ממעשי השתוללות מוגזמים, אבל כאשר הראו לה את אימפריית החושים של אושימה, לא יכלה לעצור ברוחה ומיד הוציאה על הסרט איסור גמור. העוצמה הנרדפה שבה מתאר הסרט הוא אהבה שהיא חזקה, כובלת וחונקת יותר מכל, והסיום המהמם, היו חריגים מכרי שהצנזורים ירכו את החלטתם. לא שהיו רבים שהתגייסו למאבק, כי עיתונאים רבים מצאו את עצמם נבוכים ובלועים צפרדעים. כולם רצו כמובן לראות את הסרט, ומי שהחמיץ אותו עדיין מנרנדו לסינמטקים ומבקש הקרנה מיוחדת.

בדיחה אמריקאית מקומדיה צרפתית

קומדיות היו המזון החביב ביותר על הקהל בשנה זו.

כשערכנו אותן בהרפתקאות, הן היו חביבות עליו עוד יותר. ואשר לבני העשרה, אשר מיספרם בכתי הקולנוע הולך ועולה מרי שנה, הם הפגינו

השנה גילתה ישראל את הסרט היפאני שנים רבות שבהן לא הוצגו סרטים מארץ השמש העולה. גם שערוריית השנה בצנזורה הגיעה מיפאן: „אימפריית החושים” נאסרה באיסור מוחלט, אחרי שהוגדרה כפורנוגרפיה אלימה

אינדיאנה גונס. כך למשל, סרט חביב מאוד ומצליח מאוד של אחד מתלמידי ספילברג, בוב צמקיס, בעיקבות האוצר הרומנטי, שגם הוא זכה השנה להצלחה נאה, נראה כמו טיול אביבי נינוח.

ואם מישוה רוצה לברוק עד כמה היו הישראלים מאוהבים השנה בקומדיות, די לציין את מיספר השבועות האינסופיים שבהם הציגו סרטים כמו משנה מקום משנה מזל, מין גירסה מטורפת של בן המלך והעניי בבורסה החקלאית של שיקאגו, חינוכה של ריטה, אשר סיפק גירסה שונה במקצת לפיגמליון, שלך בבגידה, ששיחזר קומדיה ישנה של פרסטון סטרט'ס, בגידות בריאו, שאימץ קומדיה צרפתית לצורך בדיחה אמריקאית כברזיל, או סיפור באיג'ג, הלהיט המפתיע ביותר של השנה, נסיון להפוך את המיקריות לאפוס מצחיק שמוצג כבר שישה חודשים ברציפות ברמת-אביב.

האמת היא, שבחירת סרטי השנה הפעם לא היתה קלה כלל וכלל. היו מועמדים לא מעטים, חלקם הוזכרו כבר בין הסרטים שבררך כלל אין נוהגים להציג בישראל כלל, וגם אחרים לא חסרו. כמו לדוגמה שובו של מארטן גר, אחת הנסיונות המעניינים ביותר לעסוק בבעיה מודרנית דווקא באמצעות פרשה אמיתית מן ההיסטוריה הצרפתית. מעלת הסרט היתה שהלבוש העתיק, התפאורה, או הריחוק מן התקופה, לא הפריעו כלל, והצופים יצרו קשר ישיר עם הדמויות, ואכן התייחסו ישירות לעלילה שמאחוריה — הופעתו המחודשת של אדם בתוך סכינה שנשט מוזמן, והחשיבות שיש לוהותו האמיתית בתוך הסכינה הזאת.

יום ראשון בכפר הציג באורח נוסטאלגי את צרפת של תחילת המאה, ומכעד להצגה זו את מערכת היחסים שבין אב לצאצאיו. ימים של עופרת הביא את כל ההיסוסים וההיריונים של החברה המערבית המודרנית מול התופעה של טירור עירוני, כאשר נקודת המבט היא נשית מוצהרת.

לא מימרח מטופש בין בירה ובוטנים

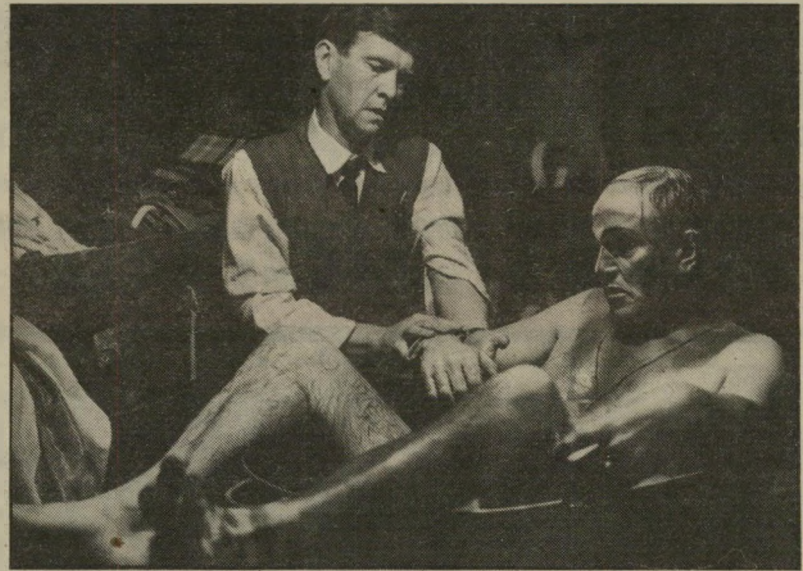
אולם מאחר שצריך בכל זאת להסתפק בארבעה בלבד, וכדאי להתחיל בראשון ש' הוצג, לפי סדר כרונולוגי, השנה, והו קאטר ובון סרט כואב וחריף במיוחד של הבימאי הצ'כי הגולה איוון פאסר. על דמותה של אמריקה כיום, על האכזבה שהיא מנחילה לכל אלה שהאמינו כי הם מקריבים את עצמם עבורה, ועל הכישלון שהוא מנת'חלקם של כל התמימים אשר מנסים להתקומם מול מצב הדברים כפי שהוא.

פאסר לא נכנע לשום פשרות, לא התפתה להכניס לתוך המיסגרת גיבור אשר יביא לניצחון הצדק בסצינה האחרונה ולא מצא לנכון להמתיק את הגלולה בשום שלב. גם הקולנוע האמריקאי האפל, בשיאו, לא העז להיות יותר אפל מזה.

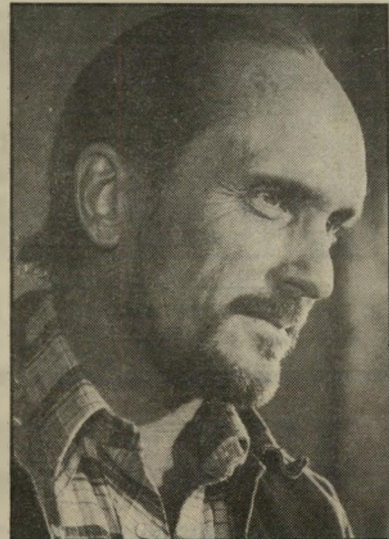
פאני ואלכסנדר של אינגמר ברגמן הוא דוגמה חיה לכך שסרטי טלוויזיה אינם חייבים להיות מימרחים מטופשים בבליעה בין כוס בירה לבין בוטנים ואגוזים. ברגמן הגה את כל הרעיון הזה אומנם עבור המסך הקטן, אבל הוא התקבל, על המסך הגדול, עם מעט קיצורים, כיצירה מרהיבה, מרתקת ובשלה, של מי שזכאי בהחלט להיחשב לאחד מגדולי מסך הכסף בכל הזמנים. כמו כמה יוצרים גדולים אחרים, כאשר הגיעו לגבורות (אם כי ברגמן עוד לא שם), יש בסרט הזה השלמה עם הטבע האנושי, על פגמיו וליקויו, יש בו חיבה עצומה לבני-האדם ותהליך של השתחררות מן הסיוטים הנוראיים שפקדו את גיבוריו בכל הסרטים הקודמים.

אולם הסרט המורכב והחדשני ביותר של השנה בא דווקא מן התעשייה הממוסרת והממוסחרת ביותר בעולם. הכוונה היא לזליג של וודי אלן, אשר קשה להניח שהיה נעשה, אילו תהילתו של הקומיקאי המפורסם לא היתה עומדת מאחוריו. כי זליג הוא אחד מאותם סרטים שאמריקה אינה אוהבת להתעסק בהם, כי אי אפשר להגדירם: זו אינה בריוק קומדיה ולא סרט תיעודי, לא סאטירה חברתית ולא שיחזור

ספילברג, אינדיאנה גונס והמקדש הארור. קשה להעלות על הדעת מיכצע מכריק יותר של רחיסת מכסימום של המצאות, מתיחות, הרפתקאות וברירות במינימום של זמן, ונראה שבעתיד עוד ימרדו סרטי הרפתקה לפי אחווי

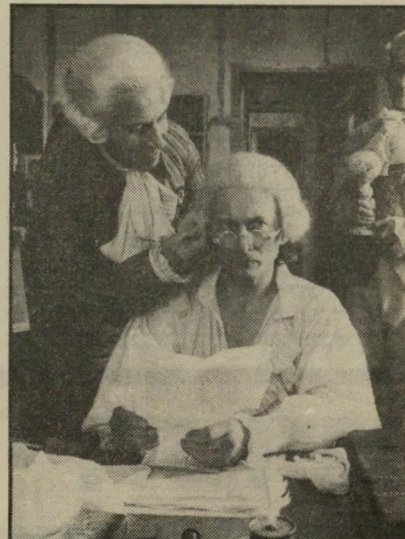
טום קורטני ואלברט פיני ב„המלביש” שני גנאים בסרט אחד

רוברט דובאל רגעים גדולים

אריק רוברטס פנים חדשות

וויצק פשוניאק סיוען בלתי נשכח

סם שפארד מובחר שבמובחר

אדי מרפי ב„משנה מקום משנה מזל” מצחיקן לבריאות